

ОКРЕМА ДУМКА

народного депутата України С.ВЛАСЕНКА щодо неконституційності проекту Закону України «Про інтерпеляцію» (реєстр. № 3499 від 18 травня 2020 року) в частині розширення повноважень Голови Верховної Ради України

Комітет з питань правової політики розглянув на відповідність Конституції України проект Закону України «Про інтерпеляцію» (реєстр. № 3499 від 18 травня 2020 року), поданий народними депутатами України Железняком Я.І. та іншими (далі – Законопроект) на своєму засіданні 03 червня 2020 року.

Комітет дійшов висновку, що проект Закону України «Про інтерпеляцію» (реєстр. № 3499 від 18 травня 2020 року), поданий народними депутатами України Железняком Я.І. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Рішення Комітету, на моє переконання, не є повністю обґрунтованим та всебічним, у зв'язку з чим, вважаю за доцільне висловити окрему думку щодо неконституційності Законопроекту, яка ґрунтується на наступному.

Відповідно до ст. 75 Конституції України, Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні.

Відповідно до статті 88 Конституції України, Верховна Рада України обирає із свого складу Голову Верховної Ради України. Відповідно до ст. 73 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Голова Верховної Ради України обирається Верховною Радою на строк її повноважень з числа народних депутатів.

Голова Верховної Ради України є суб'єктом владних повноважень (відповідно до ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства в редакції від 07.01.2018, суб'єкт владних повноважень - орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, або наданні адміністративних послуг; відповідно до ст. 1 Закону України «Про інформацію» від 01.01.2017, суб'єкт владних повноважень - орган державної влади, орган місцевого самоврядування, інший суб'єкт, що здійснює владні управлінські функції відповідно до законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень).

Голова Верховної Ради України - посадова особа єдиного органу законодавчої влади в Україні, суб'єкт владних повноважень, зобов'язаний діяти виключно на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (стаття 19 Конституції України).

Перелік повноважень Голови Верховної Ради України визначений у статті 88, 94 Конституції України та є вичерпним.

Стаття 88 Конституції України визначає, що «Голова Верховної Ради України:

- 1) веде засідання Верховної Ради України;
- 2) організовує роботу Верховної Ради України, координує діяльність її органів;

- 3) підписує акти, прийняті Верховною Радою України;
- 4) представляє Верховну Раду України у зносинах з іншими органами державної влади України та органами влади інших держав;
- 5) організовує роботу апарату Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України здійснює повноваження, передбачені цією Конституцією, у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.»

А відтак розширення повноважень Голови Верховної Ради України можливе виключно за умови внесення змін до Конституції України.

Розширення повноважень Голови Верховної Ради України іншими нормативно-правовими актами, крім як Конституцією України, є незаконним.

Разом з тим, законопроект № 3499 від 18.05.2020 передбачає низку розширень повноважень Голови Верховної Ради України. Нище визначені повноваження очевидно виходять за межі, визначених у статті 88 Конституції України. Зокрема:

1) частина 5 статті 7 Законопроекту: «Голова Верховної Ради України зобов'язаний розглянути депутатську вимогу у п'ятнадцятиденний строк з дня її надходження і, у разі відсутності підстав, передбачених частиною першою статті 9 цього Закону, в межах зазначеного строку *призначити інтерпеляцію* та:

1) надіслати депутатську вимогу окремому членові Кабінету Міністрів України, визначеному цією вимогою;

2) надіслати копію депутатської вимоги Прем'єр-міністрові України та запросити його на розгляд;

3) вказати дату і час здійснення інтерпеляції;

4) надати копію депутатської вимоги (у разі ініціювання інтерпеляції щонайменше сорока п'ятьма народними депутатами України) комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належить сфера діяльності окремого члена Кабінету Міністрів України, визначеного цією вимогою, для надання висновку.»;

2) частина 2 статті 9 Законопроекту: «Рішення про відмову інтерпеляції приймає Голова Верховної Ради України, про що повідомляється на пленарному засіданні Верховної Ради України.»;

3) частина 3 пункту 3 розділу II (зміни до Регламенту Верховної Ради України):

«2. У п'ятнадцятиденний строк з дня надходження депутатської вимоги про інтерпеляцію, Голова Верховної Ради розглядає її на відповідність Закону України “Про інтерпеляцію” та призначає у межах цього строку розгляд або відмовляє у здійсненні інтерпеляції. Про прийняте рішення Головою Верховної Ради повідомляється на пленарному засіданні...»

3. Після призначення інтерпеляції, Голова Верховної Ради через Апарат Верховної Ради надсилає депутатську вимогу про інтерпеляцію визначеному нею окремому членові Кабінету Міністрів України із зазначенням про обов'язкову присутність такого міністра, копію Прем'єр-міністрові України із запрошенням його на розгляд, та вказує дату і час здійснення інтерпеляції.

4. Голова Верховної Ради надсилає депутатську вимогу про інтерпеляцію окремому членові Кабінету Міністрів України щонайменше за чотири дні до дня інтерпеляції.

5. Голова Верховної Ради надає копію депутатської вимоги (у разі ініціювання інтерпеляції щонайменше сорока п'ятьма народними депутатами) комітету, до предмета відання якого належить сфера діяльності відповідного члена Кабінету Міністрів України, визначеного цією вимогою, для надання висновку, який надається у п'ятиденний строк з моменту отримання.

...

8. Якщо суб'єктів ініціювання інтерпеляції задовольнить відповідь члена Кабінету Міністрів, вони мають право звернутись до Голови Верховної Ради із проханням про закінчення здійснення інтерпеляції...».

Таким чином, вище викладені повноваження, Голови Верховної Ради України запропоновані Законопроектом, виходять за межі конституційних, визначених статтями 88, 94 Конституції України.

У Рішенні Конституційного Суду України від 7 квітня 2004 року N 9-рп/2004 (v009p710-04) наголошено, що повноваження Верховної Ради України, як і повноваження Президента України, **визначаються Конституцією України** (254к/96-ВР) (підпункт 4.2 пункту 4 мотивувальної частини).

У своєму Рішенні у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України "Про організацію і порядок діяльності Верховної Ради України" та Регламенту Верховної Ради України у справі N 1-30/2009 26 листопада 2009 року Конституційний Суд наголосив: «Голова Верховної Ради України здійснює свої повноваження *у порядку*, встановленому Регламентом Верховної Ради України (частина третя статті 88 Конституції України)». Регламент як самостійний нормативно-правовий акт визначає виключно порядок здійснення повноважень Голови Верховної Ради України, які визначені Конституцією України.

А відтак, враховуючи вище викладене, вважаю, що проект Закону «Про інтерпеляцію» (№ 3499 від 18.05.2020), **не відповідає статті 88 Конституції України (є неконституційним).**

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Власенко Сергій Володимирович
Сертифікат: 20B4E4ED0D30998C040000007970280086256700
Дійсний до: 30.08.2020 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 170д9/5-2020/66345 від 03.06.2020

98391